

Bursa'nın 250 Büyük Firması araştırması;

-Bursa'nın ciroları itibariyle büyük firmalarını belirlemek amacıyla düzenlenen bu çalışma onüçüncü kez gerçekleştirilmiştir.

-Bu çalışma Bursa il genelinde yapılmış, ilçelerdeki firmalar da ankete dahil edilmiştir.

-Ankete katılarak cevap veren firmalar arasında, ilk 250'ye girenlerle ilgili veriler değerlendirmeye alınmıştır.

-Bu 250 firmadan, 223'ü Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'na, 27'si Bursa'nın ilçelerindeki ticaret ve sanayi odalarına kayıtlıdır.

-250 firma arasına giren ilçe odalara kayıtlı firmalara bakıldığında bunların, 11'i Gemlik, 7'si İnegöl, 5'i Orhangazi, 2'si Karacabey, 1'i Mustafakemalpaşa, 1'i Yenişehir Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlıdır.

- Sıralamaya giren firmalardan 16'sı isminin açıklanmasını istememiştir.

- 250 firmayı tesbit amacıyla gerçekleştirilen anket çalışmasında firmalara, 2009 yılındaki net iç ve dış satış (ciro) tutarları, üretimden satışlar tutarı, ihracatları, ödenen maaşlar ve ücret toplamları, ödedikleri faizler, kiralar ile 2009 yılının vergi öncesi dönem karları, diğer gelirleri, var ise 2009 yılı zararları, 2009 yılı net varlıklar (aktif) toplamları, öz sermayeleri toplamları, 2009 yılında maaş ve ücretle çalıştırdıkları ortalama kişi sayısı sorulmuştur.

-250 Büyük Firma sıralaması, 2009 yılı içinde yaptıkları net iç ve dış satış (ciro) tutarları esas alınarak oluşturulmuştur. Bu firmaların brüt katma değerleri, öz sermaye tutarları, net aktifleri, vergi öncesi dönem karları, ihracatları, personel sayıları ve üretimden satışları kendi aralarında ayrıca sıralamaya tabi tutulmuştur.

-Yapılan çalışmada, 250 firmanın;

- İç ve dış satış (ciro) tutarları toplamının 33 milyar 785 milyon 78 bin 575 Türk Lirası,
- Brüt Katma Değerleri toplamının 4 milyar 458 milyon 139 bin 291 Türk Lirası,
- Öz Sermaye Toplamlarının 11 milyar 159 milyon 232 bin 372 Türk Lirası,
- Net Aktifleri toplamının 25 milyar 930 milyon 515 bin 737 Türk Lirası,
- Vergi Öncesi Dönem Karları toplamının 1 milyar 369 milyon 562 bin 925 Türk Lirası,
- İhracatları toplamının 8 milyar 418 milyon 963 bin 522 dolar,
- Ücretle Çalışanlar toplamında 96 bin 603 kişi,
- Üretimden Satışlar toplamının 25 milyar 351 milyon 627 bin 822 Türk Lirası olduğu görülmektedir.

-Sıralamada yer alan firmalardan 53'ü tekstil ve konfeksiyon, 65'i otomotiv ana ve yan sanayii, 26'sı makine ve metal, 38'i gıda tarım ve hayvancılık, 13'ü inşaat, 9'u plastik kauçuk ve sünger, 5'i ağaç-orman ürünleri ve mobilya, 3'ü kimya, 10'u enerji elektrik ve elektronik, 1'i deri kürk ve ayakkabı, 2'si çimento-toprak ve madencilik ürünleri, 6'sı nakliye ulaştırma, 2'si de turizm alanında faaliyet göstermektedir. Kalan 17 firma muhtelif iş kollarında faaliyette bulunmaktadır.

-250 firma arasında yer alan ve;

Tekstil ve konfeksiyon alanında faaliyet gösteren 53 firmanın, iç ve dış satış (ciro) tutarları toplamının 4 milyar 505 milyon 582 bin 833 Türk Lirası, Brüt Katma Değerleri toplamının 731 milyon 343 bin 79 Türk Lirası, Öz Sermaye toplamının 2 milyar 610 milyon 77 bin 832 Türk Lirası, Net Aktifleri toplamının 4 milyar 998 milyon 762 bin 168 Türk Lirası, Vergi Öncesi Dönem Karları toplamının 204 milyon 411 bin 501 Türk Lirası, İhracatları toplamının 969 milyon 995 bin 999 dolar, Ücretle Çalışanlar toplamının 24 bin 30 kişi ve Üretimden Satışlar toplamının 2 milyar 950 milyon 700 bin 201 Türk Lirası,

Otomotiv ana ve yan sanayii iş kolunda faaliyet gösteren 65 firmanın, iç ve dış satış (ciro) tutarları toplamının 16 milyar 554 milyon 412 bin 89 Türk Lirası, Brüt Katma Değerleri toplamının 1 milyar 940 milyon 192 bin 251 Türk Lirası, Öz Sermaye toplamının 3 milyar 176 milyon 937 bin 320 Türk Lirası, Net Aktifleri toplamının 8 milyar 839 milyon 885 bin 213 Türk Lirası, Vergi Öncesi Dönem Karları toplamının 527 milyon 819 bin 211 Türk Lirası, İhracatları toplamının 6 milyar 377 milyon 551 bin 941 dolar, Ücretle Çalışanlar toplamının 35 bin 262 kişi ve Üretimden Satışlar toplamının 14 milyar 565 milyon 566 bin 384 Türk Lirası,

Makine ve metal sanayii alanında faaliyet gösteren 26 firmanın, iç ve dış satış (ciro) tutarları toplamının 2 milyar 785 milyon 503 bin 499 Türk Lirası, Brüt Katma Değerleri toplamının 319 milyon 474 bin 734 Türk Lirası, Öz Sermaye toplamının 1 milyar 617 milyon 254 bin 196 Türk Lirası, Net Aktifleri toplamının 3 milyar 30 milyon 341 bin 455 Türk Lirası, Vergi Öncesi Dönem Karları toplamının 39 milyon 751 bin 864 Türk Lirası, İhracatları toplamının 634 milyon 200 bin 83 dolar, Ücretle Çalışanlar toplamının 8 bin 67 kişi ve Üretimden Satışlar toplamının 2 milyar 383 milyon 534 bin 35 Türk Lirası,

Gıda tarım ve hayvancılık alanında faaliyet gösteren 38 firmanın iç ve dış satış (ciro) tutarları toplamının 4 milyar 102 milyon 451 bin 240 Türk Lirası, Brüt Katma Değerleri toplamının 616 milyon 470 bin 616 Türk Lirası, Öz Sermaye toplamının 1 milyar 297 milyon 211 bin 710 Türk Lirası, Net Aktifleri toplamının 2 milyar 658 milyon 354 bin 565 Türk Lirası, Vergi Öncesi Dönem Karları toplamının 213 milyon 649 bin 292 Türk Lirası, İhracatları toplamının 222 milyon 28 bin 537 dolar, Ücretle Çalışanlar toplamının 14 bin 516 kişi ve Üretimden Satışlar toplamının 2 milyar 270 milyon 562 bin 542 Türk Lirası,

olduğu görülmektedir.

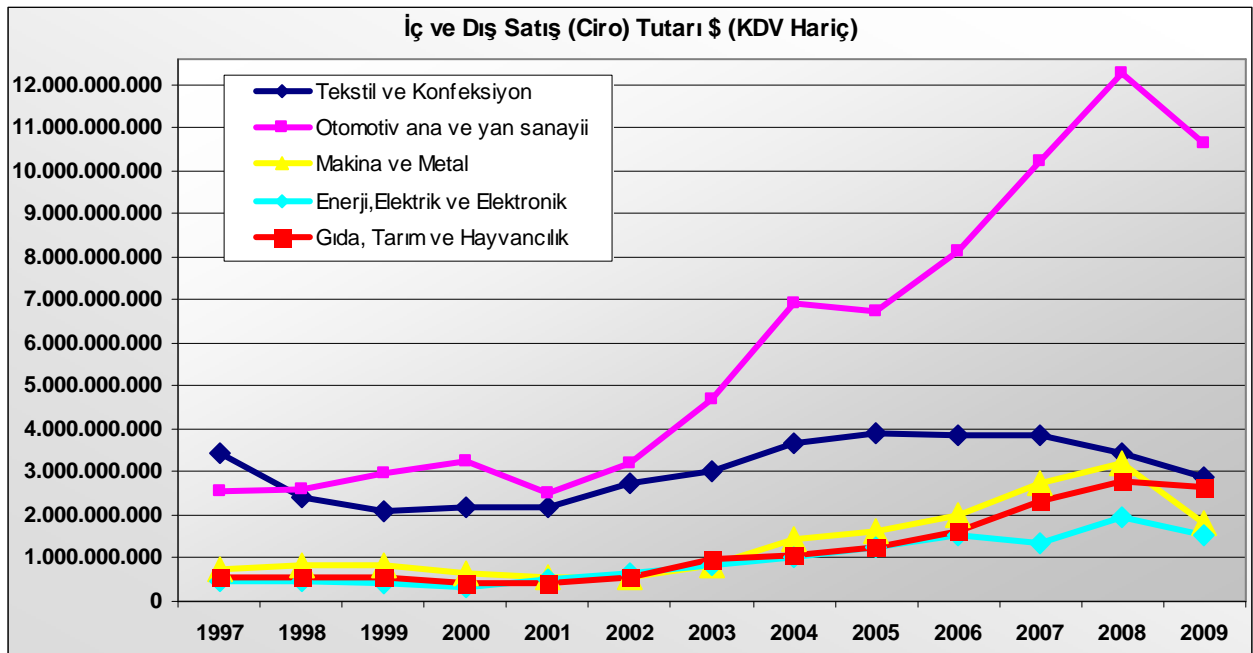
-Bu arada, 250 firmanın ödediği ücretler toplamı 2 milyar 474 milyon 144 bin 758 Türk Lirası, faizler toplamı 489 milyon 923 bin 580 Türk Lirası, kiralar toplamı 124 milyon 508 bin 28 Türk Lirası ve vergi öncesi karları toplamı da 1 milyar 369 milyon 562 bin 925 Türk Lirası olarak görülmektedir.

-250 firmanın vergi öncesi dönem karları incelendiğinde ise 2009 yılını 212 firmanın toplam 1 milyar 635 milyon 262 bin 670 Türk Lirası karla kapattığı görülüyor.

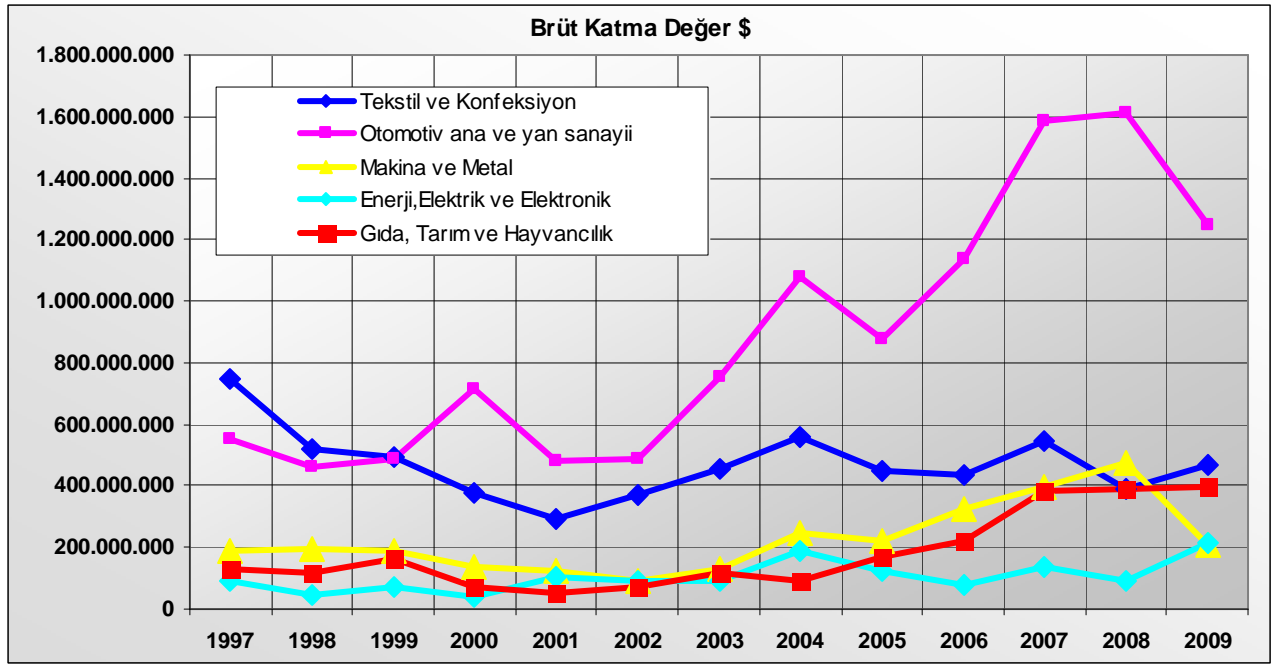
2009 yılı için 12 aylık ortalama dolar kuru 1,55453 TL olarak hesaplanmıştır.

Bursa'nın 250 büyük firması arasına giren şirketlerin sektörel dağılımında 65 otomotiv ana ve yan sanayi firması yüzde 26'lık payla ilk sırada yer alırken, cirolarına göre ise yine otomotiv ana ve yan sanayi firmaları bu kez yüzde 49'luk payla ilk sırada yer alıyorlar.

Tekstil ve konfeksiyon, Otomotiv ana ve yan sanayii, Makine ve metal, Enerji-elektrik ve elektronik ile Gıda tarım ve hayvancılık olmak üzere seçilmiş 5 sektörün 1997-2009 yılları arasındaki **13 yıllık dönemde ciroları toplamı** dolar bazlı olarak incelendiğinde, 2001 yılına kadar azalan **tekstil ve konfeksiyon** firmalarının cirolarının 2002-2005 yılları arasında arttığı, ancak 2005 yılından itibaren yatay bir seyre (durgunluğa) geçtiğini, 2008 yılında yüzde 11, 2009 yılında ise yüzde 15 oranında azaldığını, **otomotiv ana ve yan sanayiinde** yer alan firmaların cirolarının 2000'e kadar artmasına rağmen 2001'de 5 yıl öncesinin düzeyine gerilediği, 2002-2004 yılları arasında hızla arttığı, 2005 yılında bir miktar gerilemesine rağmen 2006-2008 yılları arasında, tekstilin aksine arttığını, 2009 yılında ise yüzde 13 oranında azaldığını görüyoruz. Makine ve metal ile gıda, tarım ve hayvancılık sektörlerinde 2002 yılından beri devam eden istikrarlı artışın 2009 yılında devam etmeyip azaldığını gözlemlemekteyiz. Ancak burada kur etkisi olduğunda belirtmeliyiz.

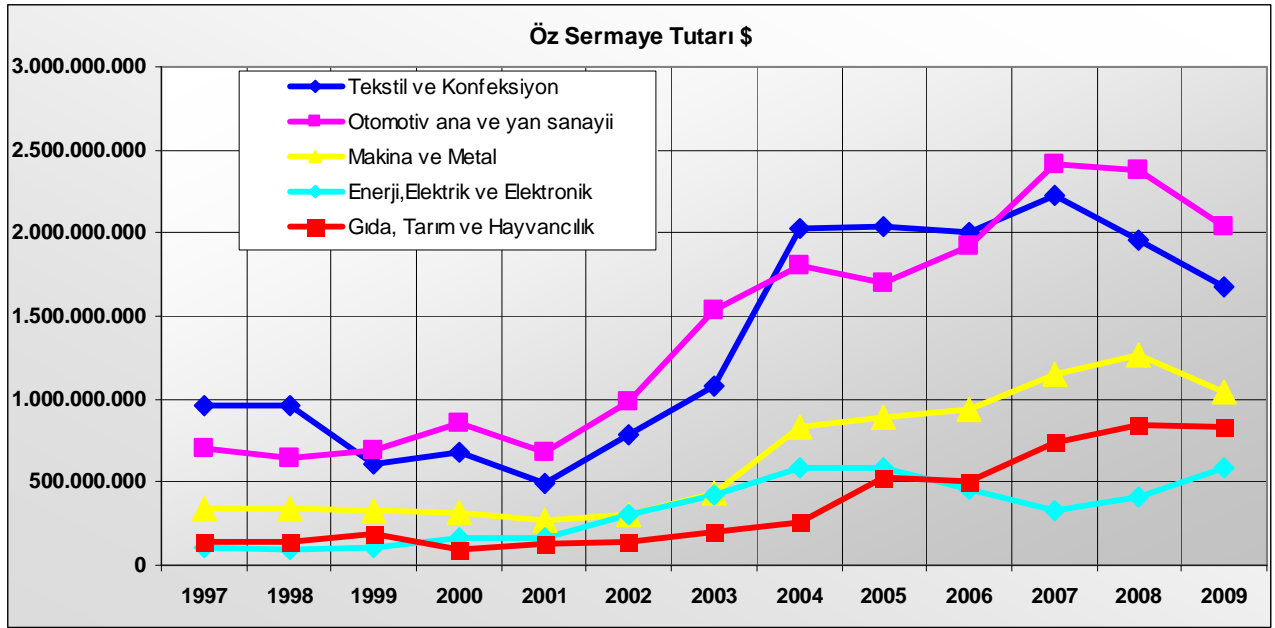
Tekstil ve konfeksiyon, Otomotiv ana ve yan sanayii, Makine ve metal, Enerji, elektrik ve elektronik ile Gıda, tarım ve hayvancılık olmak üzere seçilmiş 5 sektörün 1997-2009 yılları arasındaki **13 yıllık dönemde yarattıkları brüt katma değer** dolar bazlı olarak incelendiğinde, **tekstil sektörünün** yarattığı katma değer 1998-2001 yılları arasında hızla azaldığı, 2002-2004 yılları arasında arttığı, 2005-2006 yıllarındaki gerilemenin ardından, 2007 yılında yeniden artmasına rağmen 2008 yılında azaldığı, 2009 yılında ise arttığı, **otomotiv ana ve yan sanayiindeki** brüt katma değer ise 2001 ve 2005 yıllarındaki gerilemeler dışında artmaya devam ettiği görülmekle beraber 2008 yılında artış hızının çok yavaşladığı, 2009 yılında ise eksiye döndüğü, makine ve metal sektörünün de otomotive benzer şekilde güçlü bir şekilde azaldığı, gıda, tarım ve hayvancılık ile enerji, elektrik ve elektronik sektörünün ise brüt katma değeri 2009 yılında tekstil sektörü gibi arttığı görülmektedir.

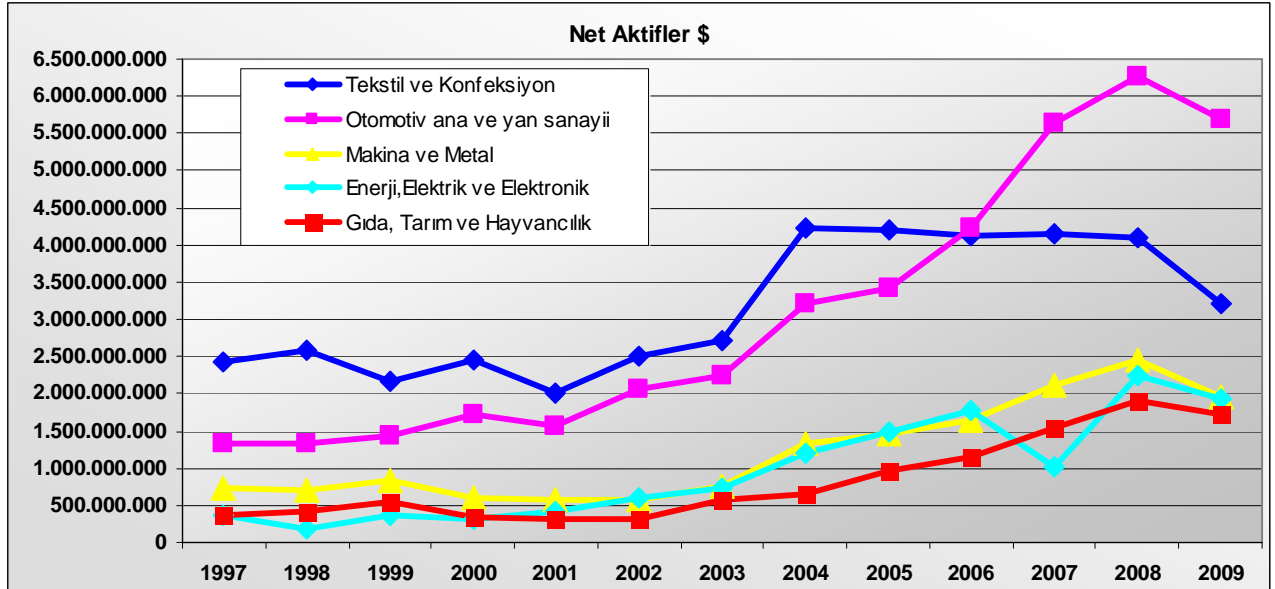
Tekstil ve konfeksiyon, otomotiv ana ve yan sanayii, makine ve metal, enerji-elektrik ve elektronik ile gıda tarım ve hayvancılık olmak üzere seçilmiş 5 sektörün 1997-2009 yılları arasındaki **13 yıllık dönemdeki öz sermaye tutarları** dolar bazlı olarak incelendiğinde, **tekstil** sektöründe öz sermaye tutarı 2001’de neredeyse yarı yarıya azalmış, 2002 ile 2005 yılları arasında artış olmasına rağmen 2006 yılında azalmış, 2007 yılındaki toparlanmanın ardından 2008 ve 2009 yıllarında azalarak 2004 yılının gerisine düşmüştür.

Otomotiv ana ve yan sanayiinde ise özsermaye tutarları 2001 yılındaki gerilemenin ardından 2002’de son 6 yılın en üst düzeyine çıkararak 2003-2004 yıllarında da artışını devam ettirmiş, 2005 yılındaki gerilemenin ardından 2006-2007 yıllarında artışını sürdürmüştü, ancak 2008 ve 2009 yıllarında ise, tekstil sektöründe de olduğu gibi gerilemiştir.

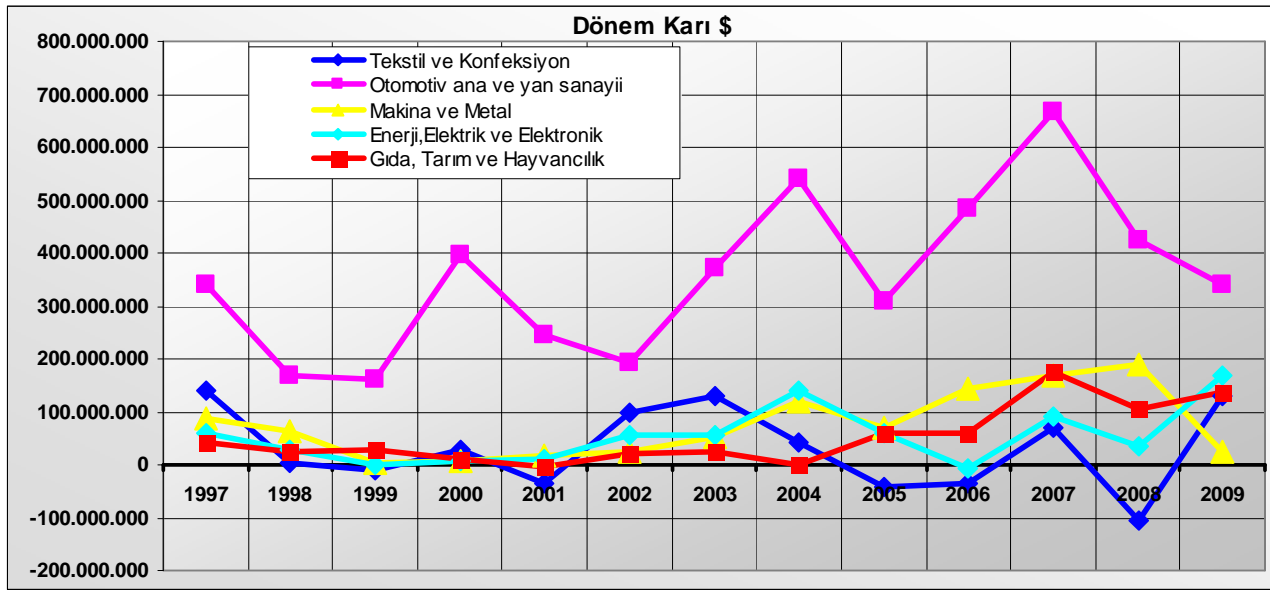
Makine metal sektöründeki özsermaye tutarlarındaki artış 2002 yılından 2008 yılına kadar hızla devam ederken 2009 yılında azalmış, gıda tarım ve hayvancılık sektörlerindeki 2001’den buyana devam eden özsermaye artışı 2006 yılında devam etmeyerek azalmış, 2007 ve 2008 yıllarında ise yönünü tekrar artışa çevirmişken, 2009 yılında düşük oranda da olsa azalmıştır. Enerji, elektrik ve elektronik sektörünün ise 2009 yılında 5 sektör içinde özsermayesini arttıran tek sektör olduğunu görüyoruz.

Tekstil ve konfeksiyon, Otomotiv ana ve yan sanayii, Makine ve metal, Enerji-elektrik ve elektronik ile Gıda tarım ve hayvancılık olmak üzere seçilmiş 5 sektörün 1997-2009 yılları arasındaki **13 yıllık dönemdeki net aktifler toplamı** dolar bazlı olarak incelendiğinde, **tekstil ve konfeksiyon sektörünün** net aktifler toplamı 2004 yılındaki % 50'nin üzerindeki artışın ardından son beş yıldır azalmaya devam ettiğini görüyoruz. 2002 yılından 2008 yılına kadar artan **otomotiv ana ve yan sanayii** net aktifleri 2009 yılında, diğer 4 sektör gibi azalmıştır. Makina metal ile gıda tarım ve hayvancılık sektörlerinde ise 2003 yılından 2008 yılına kadar artış eğiliminin devam ettiğini, ancak 2009 yılında azaldığını grafikten görebiliyoruz.

Yine Tekstil ve konfeksiyon, Otomotiv ana ve yan sanayii, Makina ve metal, Enerji-elektrik ve elektronik ile Gıda tarım ve hayvancılık olmak üzere seçilmiş 5 sektörün 1997-2009 yılları arasındaki **13 yıllık dönemdeki vergi öncesi dönem karları** dolar bazlı olarak incelendiğinde ise **otomotiv ana ve yan sanayiinde** vergi öncesi dönem karının 2005 yılındaki gerilemeye karşın 2006 ve 2007 yıllarında arttığı, ancak 2008 ve 2009 yıllarında azaldığı, 2004 yılından beri azalan, 2005-2006 yıllarında eksi değere düşen **tekstil ve konfeksiyon sektörü** dönem karlarının 2007 yılında artı değere yükseldiği, buna karşın 2008 yılında son 12 yılın en kötü performansını göstererek tekrar eksi değere düştüğü, ancak 2009 yılında 1997'den sonraki en yüksek değere ulaştığı, makine ve metal sektörünün dönem karlarının 2006-2008 yılları arasında arttığı, ancak 2009 yılında azaldığı, enerji, elektrik ve elektronik ile gıda, tarım ve hayvancılık sektörleri de 2009 yılında dönem karlarını tekstil gibi arttırmıştır.

Tekstil ve konfeksiyon, Otomotiv ana ve yan sanayii, Makine ve metal, Enerji-elektrik ve elektronik ile Gıda tarım ve hayvancılık olmak üzere seçilmiş 5 sektörün 1997-2009 yılları arasındaki **13 yıllık dönemdeki ihracatları** toplamaları incelendiğinde, **otomotiv ana ve yan sanayii** ihracatının 2000'deki düşüşün ardından, 4 yıl arka arkaya artış gösterdiği, 2005 yılındaki azalışın ardından ise 2006-2008 yılları arasında hızla arttığı, ancak 2009 yılında yüzde 16 oranında azaldığı, **tekstil ve konfeksiyon sektörüne** baktığımızda ise, 1999-2004 yılları arasında, 6 yıllık artışların ardından 2005 ve 2006 yıllarındaki azalmanın ardından son iki yılda da azalışın devam ettiği görülmektedir. Makine ve metal sektörünün 2003 yılından 2008 yılına kadar her yıl artan ihracat rakamlarının 2009 yılında neredeyse yarı yarıya düşmesi dikkat çekicidir. Gıda, tarım ve hayvancılık sektörünün ise, 5 sektör içinde 2009 yılında ihracatını, yüzde 4 oranında da olsa, arttıran tek sektör olmayı başardığını görüyoruz.

